

Projecte: un ODS per al nostre centre

Projecte d'aprenentatge basat en projectes (ABP) en què cada grup adopta un Objectiu de Desenvolupament Sostenible, diagnostica el seu compliment al centre o al barri i dissenya una proposta de millora realista amb mirada econòmica i ètica.

DURADA

3-4 sessions · 2 setmanes (amb treball autònom entre sessions)

AGRUPAMENT

grups xicotets (3-4), un per ODS

UNITAT 3

Economia connectada: ètica, sostenibilitat i ODS

MATERIALS

- El llistat dels 17 ODS amb les seues metes (portal oficial de l'Agenda 2030 de l'ONU, en espanyol)
- Accés a internet o mòbils per a consultar metes, indicadors i dades de referència
- Plantilla de projecte amb apartats: diagnòstic, proposta, cost, impacte i test del greenwashing
- Cartolines, ordinador o eina de presentació per a l'exposició final
- Opcional: contacte amb l'equip directiu o el coordinador de sostenibilitat del centre

ENCAIX CURRICULAR · Sabers A.1.6, A.2.5, A.1.3 · Comp. específiques CE3, CE1 · Comp. clau CCL, CPSAA, CC, CD, CE

Plantejament

Els ODS solen estudiar-se com una llista llunyana d'objectius globals. Este projecte els aterra en l'espai més pròxim que l'alumnat controla: el seu propi centre educatiu i el seu barri. Cada grup adopta un ODS, el diagnostica «a casa» (complix el nostre institut l'ODS 12 de consum responsable?, i l'ODS 5 d'igualtat?, i l'ODS 3 de salut i benestar?) i dissenya una proposta de millora realista, amb el seu cost estimat, el seu impacte esperat i un examen honest de si la proposta canvia alguna cosa de veritat o és pur maquillatge.

El projecte integra les tres peces de la Unitat 3: la mirada de la sostenibilitat (les tres dimensions del desenvolupament sostenible), l'economia (tota proposta té un cost i un cost d'oportunitat) i l'ètica (distingir el canvi real del *greenwashing*, i reconèixer a qui beneficia i a qui no cada mesura). No es tracta de fer cartells bonics, sinó de pensar com qui ha de decidir amb recursos limitats: què es pot fer, quant costa, què s'aconsegueix i a què es renuncia.

Objectius didàctics

- Apropiar-se d'un ODS concret i comprendre les seues metes i la seua connexió amb decisions econòmiques reals.
- Diagnosticar el grau de compliment d'eixe ODS en un entorn pròxim (centre o barri) amb dades, no amb impressions.
- Dissenyar una proposta de millora viable, estimant el seu cost, el seu cost d'oportunitat i el seu impacte esperat.
- Aplicar la mirada ètica i crítica de la unitat: comprovar si la proposta produïx un canvi real i evitar el greenwashing.
- Comunicar el projecte de manera clara i argumentada davant de la resta de la classe.

Passos

Sessió 1 — Elecció i diagnòstic

- 1. Repartiment d'ODS (10 min).** Cada grup tria (o se li assigna) un ODS, evitant repeticions. Convé prioritzar objectius diagnosticables al centre: 4 (educació), 5 (igualtat de gènere), 6 (aigua), 7 (energia), 11 (entorn sostenible), 12 (consum responsable), 13 (clima).
- 2. Estudi de l'ODS (15 min).** El grup consulta les metes oficials del seu ODS i selecciona dos o tres que es puguin observar en el seu entorn.
- 3. Pla de diagnòstic (25 min).** El grup decidix com mesurarà el compliment del seu ODS al centre: observació directa (hi ha contenidors de reciclatge?, es malbarata menjar a la cafeteria?), una xicoteta enquesta, consulta de factures o consums si el centre els facilita, etc. Repartixen tasques per a fer entre sessions.

Treball autònom entre sessions

- 4. Arreplega de dades.** Cada grup executa el seu diagnòstic fora de l'aula: observa, mesura, enquesta o consulta. L'objectiu és arribar a la sessió 2 amb dades reals, per modestes que siguin.

Sessió 2 — De diagnòstic a proposta

- 5. Anàlisi del diagnòstic (20 min).** El grup ordena les seues dades i formula una conclusió clara: en quina mesura el centre complix o no el seu ODS, i on està el principal punt de millora.
- 6. Disseny de la proposta (35 min).** El grup completa la plantilla del projecte amb quatre apartats:
 - **Què proposen** (una mesura concreta i realista, no un desig abstracte).
 - **Quant costa** (estimació de cost i, sobretot, el seu cost d'oportunitat: a què caldria renunciar per a finançar-la).
 - **Quin impacte esperen** (resultat mesurable: quant residu s'evita, quanta energia s'estalvia, a quantes persones afecta).
 - **Test del greenwashing** (produïx un canvi real i verificable o només aparenta compromís? com es comprovaria?).

Sessió 3 (i 4 si cal) — Exposició i tancament

- 7. Exposició (5-7 min per grup).** Cada grup presenta el seu ODS, el seu diagnòstic, la seua proposta i el test del greenwashing. La resta de la classe actua com a «comité de sostenibilitat» i planteja una pregunta crítica a cada grup.
- 8. Tancament i selecció (20 min).** La classe vota quines propostes són més viables i de major impacte. Si el centre col·labora, les millors es traslladen a l'equip directiu o al coordinador de sostenibilitat. Tancament individual escrit: *Quin ODS et pareix més urgent per al teu centre i per què? Anomena un avantatge i un cost de la proposta del teu grup* (1 paràgraf).

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Diagnòstic amb dades	Mesura el compliment de l'ODS amb dades reals, no amb impressions	25 %
Proposta viable	La mesura és concreta, realista i connectada amb l'ODS triat	25 %
Mirada econòmica	Estima cost i identifica el cost d'oportunitat de la proposta	20 %
Mirada ètica i crítica	Aplica el test del greenwashing i reconeix a qui beneficia i a qui no	15 %
Comunicació	Exposa amb claredat i respon amb arguments a la pregunta crítica	15 %

Variants i extensions

- **Variant curta (2 sessions):** suprimir el diagnòstic amb dades pròpies i partir d'un diagnòstic ja preparat pel professor, centrant el treball en la proposta i la seua anàlisi econòmica i ètica.
- **Variant de barri:** ampliar el diagnòstic del centre al barri (transport, zones verdes, comerç de proximitat, residus), connectant amb l'ODS 11 de ciutats i comunitats sostenibles.
- **Connexió amb el bloc d'emprenedoria:** convertir la proposta de millora en una idea de projecte emprenedor (social o empresarial), anticipant els blocs B i C de la matèria.
- **Producte final públic:** recopilar totes les propostes en un mural o document «Agenda 2030 del nostre centre» i presentar-lo a la comunitat educativa, donant al projecte una dimensió real d'incidència.

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE